

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—00.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Bédlés gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 19. szám.

Vasárnap, május 8.

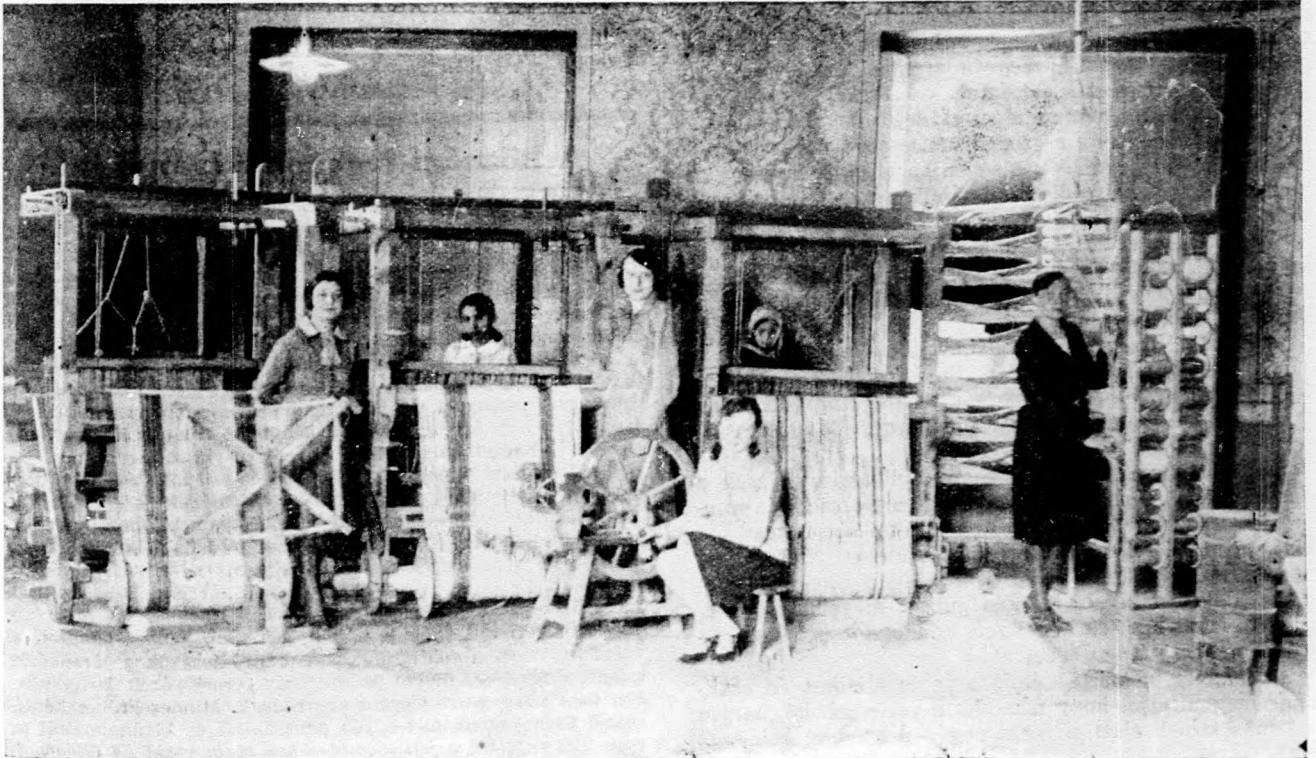
Szocialisták alkonya.

Ugy látszik, hogy a nemzetközi szocialisták napja lemenőben van. Lassanként olyanná lettek, mint az ígérgető ember, aki hitelét vesztette. Boldogító tanaikban már nem igen hisznek. Mert csak szó és szó, amelyet sohasem követ a tett. Ebből pedig már elég volt.

Nem mi mondjuk ezt, hanem *Mussolini országa* után az óriási *német birodalom*, ahol a feltörekvő nemzeti erők *Hitler* vezetése alatt halálos csapást mértek a szocialistákra.

Az első Olaszország volt, amely hamar felismerte, hogy az államok életében mérhetetlen károkat okoz a szocializmus. Mert a szocialista szervezetek sohasem törekedtek arra, hogy a termelést fokozzák és jobb gazdasági viszonyokat teremtsenek, ahol a munkásság is megtalálja a

maga számítását, sorsát pedig javíthatja, hanem a termelést a folytonos *sztrájkok* csökkentették. Anélkül, hogy a tömegek gazdasági helyzetét előbbre vitték volna, vagy a szegénység számára kenyeret biztosítanának, az örökös munkamegszakításokkal még azt a darab kenyeret is kiütötték a benne hívők kezéből, ami addig a szocialista vezeték és a tőkés munkaadók jóvoltából megmaradt. Mert igen helyesen ítélte meg őket a fasiszta vezér, amikor azt mondta, hogy minden egyes *sztrájk* a szocializmus erőpróbája, amely mérhetetlen károkat okoz a termelési rendszerben, a munkás életében és így a nemzet gazdasági helyzetében is. Mussolini tehát megütközött a szocializmussal és győzött. Híres munkatörvényével a szocializmus mérgefogait huzta ki és a szétvert nemzetközi pártszervezetek

A kunszentmiklósi raffia- és gyékényszövő-műhely.
Középen Halmay Etel, a műhely lelkes vezetője.

helyébe a nemzeti gondolon és hiten felépült fasisztaszervezeteket építette fel.

Amikor ez megtörtént, akkor az ellentábor beledobta a világ közvéleményébe, hogy csak muló dolog, átmeneti, beteg tünet, amely hamarosan eltűnik a föld színéről.

És azóta elmúlt tiz esztendő, de nem a nemzeti gondolat, a faszizmus gyengült, hanem a szociáldemokrácia. A faszizmus ma erősebb, keményebb mint valaha és új országot alapított, új erkölcsi világfelfogással.

Most a napokban pedig megmozdult a megkötözött német óriás is. Megelégette ezt a hazug rendszert, amely csak rothadt és széthulló nemzetek közt tud élni, ahol a nemzeti erőket a nemzetköziség vörös színével kenik be. Megunta és a legutóbbi választásokon pozdorjává zuzta. Saját fészkeben, saját születési helyén, ahol a szocialista álapostolok éltek, adta meg neki a halálos döfést. Hitler előtörése a német szocializmus bukása, amelybe belecsömörlött a józan, higgadt eszű németiség is.

És a nemzeti gondolat — amely egyedül képes a pusztuló államokat az örvény széléről visszarántani — egyre jobban terjed. Már itt van a szomszédos Ausztriában, ahol egyre nagyobb tömegeket vonz táborába a német nemzet feljajdulása. Csehországban a németiség szintén összemérte erejét a cseh szocializmussal a Szudeták hegyiségek vidékén. Angliában csak a közelmúltban döntötte le trónjáról a szocializmust a nemzeti eszme.

És nálunk? Szomorú még leírni is, hogy amikor az egész világ már megundorodott a tökéletes világrenddel összeházasodott szocializmustól, akkor nálunk a megkötözött elmék beállnak táborukba. Nem veszik észre, hogy a nagy, művelt nemzetek már úgy sutbadobták a szocialista népboldogítást, mint ahogy az ember a használhatatlan csizmát szokta.

Lehetetlen tehát, hogy falvaink becsületes, vallását és magyarságát szerető népe észre ne vegye, hogy a szocializmus csak a forradalmi lángokban égő Spanyolországban és az emberi vértől terhes Oroszországban ulti diadalát, melynek nyomában a nemzetek pusztulása jár. Lehetetlen, hogy falusi népünk higgyen azoknak, akikből már az egész világ kiábrándult. Lehetetlen, hogy visszakívánja azt a szocialista jólétet és megváltást, amelynek elsősorban a falu népe esett és esik áldozatul.

Vagy talán mi már mindent elfelejtő nemzet lettünk? Tíz év elég arra, hogy a szocializmus szégyenteljes hazai uralma után dübörgő időket semmibe vegyük, amikor az akácfacon derék, hazájukat és Istenüket szerető magyarok haltak mártírhalt?

Vagy talán elvakultságunk már odáig terjed, hogy nem vesszük észre a szociáldemokrácia alkonyát? Nem vesszük észre, hogy a nemzeti törekvések mindenütt diadalmasan fölibe kerülnek?

A szociáldemokráciának alkonyodik. Napjai az egész világon meg vannak számlálva. Csodálatosnak tartanánk tehát, ha ezt csak éppen a magyar falusi tömegek nem vennék észre. Vagy talán nekünk még az is jó, ami másutt már kivénült?

Lássunk tisztán. Ezt a maroknyi nemzetet csak a nemzeti gondolat mentheti meg, mert ez tesz nagyvá minden nemzetet. A világ hatalmas nemzetei azt tanusítják, hogy a nemzeti fellendülés útja a becsületes tisztaság és az összefogás, kerülése pedig a szocialista uton való menetelés. Békét, nyugalmat, boldogulást, megélhetést csak az önmagában bízó és a nemzeti gondolatot a lobogó jegyében megőrzött nép érhet el.

A magyar nemzeti élniakarás is elindult és csakhamar megmutatja, hogy nemcsak a vörös lobogó, hanem a hármas színek alatt is lehet egy nemzetet boldoggá tenni.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

Május 15-ike után illetéket kell fizetni a magánkölesönzőknek.

A hitelező a kamatilletéket az adósra sem háríthatja.

A bankok már régen kifogásolták, hogy a pénzügyi ki-hitelezés alapján esedékes kamatok illetékkötelesek, viszont a magánkölesönzők kamatjövedelmei mentesek az illeték alól. Ennek következtében folyton szaporodik a hivatásos magánkölesönzők száma, akik valójában a pénzügyi munkakörét hódítják el. A mezőgazdaság részéről viszont ezekkel a magánkölesönzőkkel kapcsolatosan különösen azt tették szóvá, hogy az ilyen hitelezők nem adnak elszámolást és az adós nem képes sem ellenőrizni az ilyen üzlet lebonyolítását, sem pedig a tulajdonosok ellen védekezni. Így felmerült annak a szüksége, hogy a magánosok kölesönfolyósító tevékenységét is bizonyos mértékig szabályozzák. Az erről szóló rendelet a hivatalos lap (Budapesti Közlöny) április hó 26-iki számában jelent meg. A rendelet — amely május 15-én lép életbe — a következő fontosabb rendelkezéseket tartalmazza:

Eddig csak a pénzügyiintézeteknél elhelyezett tőkék kamatai estek illeték alá, ezentúl a magánosok részére kölesönadott tőkék kamatai alól is illetéket kell leróni. A rendelet tehát olyan jogvedelmeket terhel meg illetékekkel, amelyek eddig semmiféle hozadéki adó természetű közszolgáltatás alá nem estek. Az új illeték kulcsa 10 százalék. Nem esnek az illetékek alá a hitelezett vételár, munkadíj, vagy bármilyen egyéb nem kölesön címén hitelezett összeg után kapott kamatok.

Az illeték lerovásának az a módja, hogy a hitelezőnek a közügyi előjáráságtól, vagy az adóhivataltól szigorú számozás alá eső (számozott) „Kamatilleték lerovási ir”-et kell beszereznie, amely íven az illeték alá eső kamatok a felvételtől számított nyolc nap alatt be kell jegyezni. Ugyanabban a határidőben 10 százalékos kamatilletékek megfelelő értékű okirati bélyegeket az ívnek arra rendelt rovatában fel kell ragasztani és azokat valamelyik postahivatalnál, vagy adóhivatalnál felül kell bélyegeztetni.

A rendelet értelmében a hitelező minden olyan esetben, amikor az adóstól fizetést kap, köteles arról költség, kamat és törlesztés szerint részletes elszámolást adni.

A kamatilletékek lerovásának elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése esetén az illetéket tízszeres felemelt összegben kell kiszabni és behajtani. A hitelező a lerótt kamatilletéket az adósra nem háríthatja át.

Megjegyzendő, hogy csak olyan kamatok esnek illeték alá, amelyek a rendelet életbelépése utáni időkre szólnak és amelyeknek fizetése is a rendelet életbelépése után történik.

A községi jegyzők kívánságai.

Az Országos Jegyzőegyesület elnöki nagy tanácsa Konecz János dr. vezetésével az elmúlt héten Budapesten ülést tartott. A tényleges és nyugdíjas jegyzők és más községi tisztviselők illetményének csökkentése ellen aggodalommal tiltakozott a gyűlés. A községi tisztviselői illetményeknek a községi pénztár által történendő kifizetésére nézve azt kívánják, hogy évente addig, amíg az általános adófizetések aratás utáni megindulása a községi pénztárakat fizetőképessé nem teszi, a kormány a községek segélyalapjából utalja ki a szükséges összegeket. A vármegyei terheknek a községi költségvetésekből való kivételét helyesli a jegyzői kar, azonban kénytelen rámutatni arra, hogy azok a községek, amelyek a vármegyei hozzájárulásnál évek óta hátralekban vannak, az új intézkedéssel még rosszabb helyzetbe kerültek, mert hozzájárulási hátralekuk a közszolgáltatásokból való részesedési kulesukat olyan kiesinyre szabja, hogy minden más községi jövedelmet jóideig nélkülözni kénytelenek és nem tudják fizetni sem tisztviselői, sem egyéb kiadásukat. Egyetlen helyes megoldásnak tartják, hogy az ilyen nagy összegű hátralekös vármegyei hozzájárulásokat több évre felosztva törleszthessék le a községek. Sok panasz hangzott el azért is, mert a földjárandósággal bíró jegyzők a járandóság tulzott értékése, illetve az alacsony terményárak következtében igen nagy veszteségeket szenvednek. Mindezekről a kérdésekről és a jegyzői élet egyéb panaszairól és kívánalmairól az egyesület vezetősége felterjesztésekben tárja majd fel álláspontját a kormányzat előtt. Végül beszámoltak a vidéki életéről és arról is, hogy a felforgató törekvések és a nemzeti eszmét vesztő felvezető félrevezetések a gazdasági válság panaszos földjébe mind eszméjükben vetik bele az elégedetlenségnek mesterségesen is csikráztatott magját.

A román földteherrendező törvény

Lapunk múlt heti számában a román földteherrendező törvénynek a husz holdon aluli birtokokra vonatkozó részét ismertettük. Itt adjuk a husz holdon felüli birtokok teherrendezésének módjait.

A husz holdon felüli birtokokosok részére a törvény háromféle segítséget állapít meg: 1. A tartozás részben való elengedését, amit a törvény „a felgyült kamatok leszállításának” nevez. 2. A kényszereregyszéget, melyet a törvény „bírói szanálásnak” nevez. 3. A moratóriumot, melyet a törvény a „végrehajtások elhalasztásának” nevez.

A segítő módok bármelyikét minden husz holdon felüli birtokos igénybe veheti akkor, ha összes egyenes — tehát nem kezességéből származó — tartozásának legalább 60 százalékát a következő tételekből származik: fölvételből, élő és holt felszerelés beszerzéséből, vagy gyarapításából, gazdasági építkezésből, ültetvényezésből, talajjavításból, öntöző, ármentesítő és alagsövezési művek létesítéséből, a gazdasági üzemből szenvedett károkból, a létminimum biztosításából (például, ha semmi jövedelme sem volt azért a megélhetéshez kellett kölcsönt felvennie), elemi csapásból eredő költségből, végül kitermelési költségekből, még pedig mindezekből a tőkét és az 1931 december hó 18-ikáig járó kamatokat számítva.

Tehát nem számítható be a 60 százalékba semmi más eredetű tartozás, pl. betegségéből, halálesetéből, könnyelműségből, vesztett perekből, tartási, neveltetési, kiházásitási kötelezettségekből, kezességekből, adóhátralékokból eredő tartozások. Egyáltalán nem képezik konverzió tárgyát az 1931 december hó 18. óta keletkezett tartozások, mert azóta moratórium van, kedvezményes kamattal.

A fentiek szerint tehát az adósnak igazolnia kell tartozása eredetét, ami gyakran nem egyszerű dolog. Mégis megkönnyíti az adós helyzetét a törvénynek az az intézkedése, hogy a gazdasági ingatlanokra bekebelezett, vagy terményekkel, valamint élő és holt felszereléssel biztosított tartozások kivétel nélkül rendezés alá esnek, tehát csak a nem bekebelezett tartozásoknál kell azok eredetét igazolni, de ezt is csupán akkor, ha ezek az össztartozás 40 százalékát meghaladják.

Ami a fentemlített segítő módok egyikét: a tartozások részbeni elengedését illeti, a törvény abból a megállapításból indul ki, hogy a földtulajdonosok az utóbbi években olyan magas kamatot fizettek, hogy kénytelenek voltak tartozásaikat növelni, még pedig annál nagyobb mértékben, minél régebben vették fel a kölcsönt. A törvény tehát kimondja, hogy a birtokos kérheti tartozásainak, kamathátralékának és egyéb járulékoknak leszállítását az 1931-ben keletkezett tartozásoknál 10 százalékkal, az 1930-ban keletkezetteknek 20 százalékkal, 1929-ben 30 százalékkal, 1928-ban 40 százalékkal, végül 1927-ben, vagy a korábban keletkezett tartozásoknál 50 százalékkal.

Aki ezt a kedvezményt igénybe akarja venni, a törvény kihirdetésétől számított 60 nap alatt az illetékes törvényszékhez kérvényt ad be, amelyben köteleznie kell magát arra, hogy az ügyben hozott határozat keltétől hat hónap alatt kifizeti a leszállított tartozásnak legalább 10 százalékát, az egész tartozást pedig két év alatt fizeti meg. A fizetési határidő elmulasztása a kedvezmény elvesztését vonja maga után, ami azt jelenti, hogy az egész tartozás újból feléled és a törvény rendes útján behajtható lesz.

A második segítség a husz holdon felüli birtokokosok számára a kényszereregység, vagyis a bírósági szanálás. Itt az adós köteles a hitelező kielégítésére a tőkéből, kamatokból és egyéb járulékokból (költségekből) összegezett tartozásainak legalább 60 százalékát felajánlani. A

törvényszék fogja megállapítani, hogy mennyi idő alatt, minő részletekben köteles az adós a felajánlott kvótát (hányadot) megfizetni. Itt figyelembe veszik az adós fizetőképességét, mely birtoka jövedelmének legfeljebb 50 százalékában határozható meg. A bíróság a tárgyaláson dönt az adós által előterjesztett törlesztési tervet tárgyában, mely 30 évnél hosszabb időre nem terjedhet, továbbá megállapítja az adós által fizetendő kamatot is, mely nem lehet nagyobb a román nemzeti bank leszámítolási kamatlábánál.

Elveszti azonban az adós a bírói szanálásra való jogát, ha kérvényében vagyonának egy részét rosszhiszeműleg eltitkolja, ha valamelyik hitelezőjét rosszhiszeműen nem jelöli meg, vagy ha adósságát a valóságnál nagyobbak tünteti fel.

Nagyon fontos intézkedés, hogy ha a hitelezők között pénzüintézet van, ennek részére az adós a törlesztési részletek értékéig váltókat köteles adni, melynek megtagadása a kedvezmények elvesztését vonja maga után. A váltók bélyegmentesek. Az adós a határozatban megállapított fizetési részleteket nem a hitelezőnek adja át, hanem egy összegben a letétpénztárnál (pénzügyigazgatóságnál) fizeti be s a törvényszéki elnök osztja azt fel a hitelezők között. A törvény azonban megengedi, hogy az adós és a hitelezők úgy egyezzenek meg, hogy a fizetés közvetlenül a hitelezőnél történjék. A szanálási határozatban megállapított tartozások és törlesztési részletek hivatalból bekebelezetnek az adós ingatlanaira.

Ha az adós valamely hitelezőjével szemben csak egyetlen részletet is nem fizetne pontosan, a hitelező kérésére a törvényszék megsemmisíti a szanálási határozatot, melynek következtében az összes hitelezők régi jogai felélednek és ellenük semmiféle elvülési, óvás elmulasztási, vagy más efféle kifogás nem emelhető. Rossz termés, vis major (elemi csapások) esetében az adós halasztást kérhet vagy kaphat a törvényszéktől, de ez esetben az elmulasztott részleteket fel kell osztani a még hátralékos részletek között. Ha az adós magánaton kiegészíti hitelezőjével, az eddig tárgyalt formák bármelyike szerint kérheti ennek a törvényszék által való jóváhagyását, amely mindenben a bírósági szanálás joghatályával bir. A szanálási eljárás egész ideje alatt az adós 5 százalékos kamatot köteles fizetni.

A husz holdon felüli birtokokosok harmadik fajta kedvezménye a végrehajtások elhalasztása (moratórium). Amelyik adós nem veheti igénybe, vagy nem akarja igénybe venni az előbb ismertetett kétféle kedvezmény valamelyikét (részlegesen elengedés, vagy bírói szanálás), kérheti az illetékes törvényszéknél a kielégítési végrehajtások felfüggesztését. Ez esetben köteleznie kell magát arra, hogy három év alatt összes tartozásait kiegyenlíti és azok után a román Nemzeti Bank leszámítolási kamatlábának megfelelő kamatot évenként megfizeti. Ha a kamatot nem fizetné, a törvényszék a hitelező kérelmére ezt a kedvezményt megszünteti.

Ha az adós a törvényszékhez bármelyik kedvezmény iránti kérelmét beadta, ettől az időtől kezdve vagyonára, annak tartozékaira, terményeire, vagy a termények eladásából befolyt pénzére végrehajtás nem vezethető és a korábban vezetett végrehajtás nem folytatható. Hasonlóképpen nem foganatosítható végrehajtás a kedvezményekre jogosított birtokos ellen a kedvezmény iránti kérvény beadására megállapított két hónap alatt, még ha nem is adta volna be a kérvényt.

A törvény parlamenti tárgyalásán valaki felvetette azt a kérdést, hogy miért nem terjesztik ki ezt az intézkedést a husz holdon aluli kisbirtokosokra is, mire a miniszter azt válaszolta, hogy ez fölösleges, miután a kis-

birtokosok tartozása már a törvény kihirdetésével konvertálva van és így azok ellen végrehajtást vezetni ugysem lehet.

Kerék Mihály.

A román konverziós törvénnyel foglalkozó eddig megjelent két cikkünk kizárólag a törvény ismeretelésére szorítkozott, mellőzte tehát a törvény parlamenti tárgyalásáról szóló beszámolót. A parlamenti vita egyik mozzanatára mégis utalunk. A konverziós törvény legfontosabb intézkedése az, hogy a husz katasztrális holdon aluli birtokok fennálló adósságait ötven százalékkal csökkenti. Érthető, hogy e súlyos rendelkezés ellen az érdekelt pénzügyezetek erőteljes ostromot indítottak. Argetoianu román pénzügyminiszter erre a parlament egyik ülésén kijelentette, hogy az elengedett adósságokat majd az állam vállalja magára.

Egy szabolcsi tanya számára életet jelent, hogy önálló községé alakulhasson.

Kálmánháza, május hó.

Olyan, akár csak egy magyar szomorujáték. Helye: Szabolcsmegye. Neve: Kálmánháza-pusztta. Szereplői: acélos kötésű hevesi magyarok, akik marakodnak az élettel, a mindennapi kenyérért. Céljuk: önálló község akarnak lenni, mert husz kilométer körzetben nincs se falu, se város, de még vasut sem...

Az újfehértói állomáson hallgatom Sinka Mihály bátyámat, aki egy füst alatt elmond mindent.

A kocsiiban két pompás ló. Ifju Hisnyai Jánosé. A fiatal, értelmes gazda maga hajt. Kijött élem, mert megtisztelti vendégét. Felülünk. Repülnek a táltosok... Hirtelen vége a jó utnak. Nekivágunk az irdatlan homoknak, amely fogja a kereket. Csak úgy cikázunk a földek taráján, mint a fecske a verőfényben a legyek után. Bogarászuk az utat. A tavasz pompázik a mezőkön. Szembefő alig van. Üres még a vásár.

— Már eltettünk mindent, — beszéli Sinka Mihály — de most olyan piszmozgó idő van. Nézzük az időt, várjuk a vetés nekiiramodását.

Felettünk ragyog az Isten napja. Jókedvében csak úgy zuditja az aranykéveket. Az akácokban lila napsugár nyilal repülnek át. Belebámulunk a határba. A nagy csend megfog. Szinte érezzük az Isten közelségét, kezefogását.

* A kunszentmiklósi raffia- és gyékényszövés uttörői.

Középen Székely Sándor főjegyző és Halmay Etel; a kép jobb szélén: Csupor Sándor, a gyékényfonó leányegyesület titkára; elől, a fekvő férfi: Csáky György jegyző. A leányok az egyesület szorgalmas tagjai.

Ami most már a törvényadta kedvezmények felhasználását illeti, erre nézve a *Georgikon* című, Budapesten megjelenő gazdaságpolitikai napilap, Bukarestről keltezett, április hó 23-iki táviratában a következőket közli:

„A román bankok legutóbbi értekezletén az a meglepő megállapítás került nyilvánosságra, hogy a román földművesek igen huzódoznak a konverziós törvény előnyeinek igénybevételeitől. Visszatartja őket először ingatlanaiuknak 30 évre való megterhelése és a rendelkezési jog korlátozása, továbbá a hitelképességüknek ezáltal a személyi hitelre való csökkenése. A konverziós lehetőség helyett inkább egyezkedni próbálnak a bankokkal, hogy adósságaik egy részét engedjék el és csökkentsék a kamatokat.“

A szerkesztő.

— Se utunk, se telefonunk, nincs nekünk semmink sem, — szakítja meg a csendet Hisnyai János gazda — pedig ép úgy fizetjük az adót, mint akik a községben laknak. Itt élünk künn a pusztán vagy ezren, mint ahogy a mártirok éltek, mert csak küzdünk, kinlódunk ezeken az istenadta jó földeken. Hej, uram, ut, telefon kellene, meg az, hogy község legyünk. Ez ami főkivánságunk.

Már két jó órát megyünk, amikor végre kibukkan a pusztaságba a templom apró tornya ferde keresztjével. Az őszel lecsapta róla az istenyila.

— Ez is a mi szegénységünk, — mondja ostorával a toronyra bökve, házigazdám.

Amikor az akácson át befordulunk a szép, egyenes főutcába, minden ajtóban ott az egész ház népe. Kíváncsian várnak, szeretettel várnak ránk. Mintha talán a püspököt, vagy a Megváltót várnák. És boldogan köszönnek a tavaszi verőfényben.

*

Kálmánháza Újfehértó leányközsége. Lakóinak száma 1200 körül van. Maga a leendő község 18—20 kilométerre fekszik a három környező várostól és a vasuti állomástól, anyaközsége 18 kilométerre. Főszolgabírói hivatala 60 kilométerre, Nagykállóban van. Telefon 6 kilométerre fekszik tőlük egy urasági majorban. A posta is oda jár. Az uraság hozatja el. A kálmánháziak hetenként kétszer viszik el innen. A községi orvos az anyafaluban van. Télen a járhatatlan utak miatt alig mehet ki. Földjeiket a gróf Degenfeld-uradalom parcellázásából vették a Hevesből ideszármazott magyarok. Valóságos sziget a nyírségi tót tír pákok között.

Temploma, két iskolája van; a község háza részére a telek is ki van hasítva. Rendszer szerint épült kis község, amely szívesen fizetné az összes költségeket és terheket azért, hogy önálló legyen. Maga az anyaközség sem ellenzi, mert — kitünő főjegyzője szerint — nagyon nehéz adminisztrálni Kálmánházát. A főjegyzőnek se pénze, se fogata nincs, hogy gyakran kijárjon, így hát csak levélelleg érintkeznek. A hivatalos tekintélyt egy gazda „tanácsos“ látja el. Ha valakit becitálnak az anyaközségbe, egész nap mehet oda és vissza. De az öregek nem is bírják. Ha a főszolgabíróhoz kell menni, akkor előbb 18 kilométert kell megtenni Újfehértóig, a vasuti állomásig. Ott vonatra ülünk és Nyíregyházán át megyünk Nagykállóba. Két napi ut és költség. Akinek pénze nincs, az csak úgy, gyalogosan vág neki toronyiránt a 60 kilométeres utnak.

— Valóságos Ázsia ez, uram, — mondták a gazdák, akik összejöttek mind egy szálíg a Faluszövetség

alakuló gyűlésére. — Község szeretnénk lenni. Már régóta kérjük, de nem ment. *Most reméljük, hogy a Faluszövetség hozzásegít bennünket.*

Ahol a gyermekek nem tudják, mi a vasut.

— Igen, — mondogatják az ottani tanítók — olyan messze élünk itt a pusztában, hogy nem tudjuk megmagyarázni, mi a vasut, mert a legtöbb gyermek még sohasem látottilyent. Az autót is megcsodálják, ha néha erre merészkedik véletlenül egy. A telefon ismeretlen előttük. Az öregek közül is sokan vannak, akik még vasuton sohasem ültek. A modern életet a faluban csak a rádió képviseli. A népművelési bizottság adta a községnek. Nehéz a helyzetünk, — beszélük a gazdák, — de mi szívesen dolgozunk és fizetünk is. Azonban, ha község lehetünk, mindjárt megváltozna itt minden és vége lenne számkivettségünknek is.

— Majd eligazítjuk a magunk sorsát, — beszélték a Faluszövetség előadásán, ahol e sorok írója kitarásra, összefogásra buzdította a puszták népét. És a sok száz kisember könnyes szemekkel hallgatta a szót, amely beletalált egyenesen a lelkükbe.

A gyűlés végén Sinka Mihály elnökle alatt hatalmas taglétszámmal csatlakozott a község népe a Szövetséghez.

— Most már reméljük, mint a beteg a gyógyulást, hogy talán teljesedik a vágyunk és akkor kiépítjük az utat is, hogy a vasut ne legyen ismeretlen többé gyermekeink előtt.

Nincs más bolt csak a Hangya.

— Hatalmas épületünk van. Az igaz, hogy egy kis adósságunk is van, de a mi Hangyánk gyönyörűen dolgozik. Itt adunk és veszünk. Más boltos nincs is a faluban. *Mi mindnyájan szövetkezeti emberek vagyunk,* — mondotta egy értelmes gazda: Purgel János — mert tudjuk, hogy a mai rettenetes gazdasági helyzetünkön csak a szövetkezeti összetartás és értékesítés mentheti meg a falu népét. Tudjuk jól, hogy újabb sok ellensége támadt a szövetkezetnek, de ismerjük a lyukat, ahonnan a szél fuj. A kartelek akarják megölni a falu gazdasági védbástyáját, a szövetkezeteket, mert akkor újra szabad prédái leszünk. Mi azonban itt állunk. Ez a szép ház is bizonyosága annak, hogy ennek a községnek a népe derék, törekvő, szorgalmas és ami a fő, szövetkezeti.

Késő este volt, amikor elbucsuztunk. Neki vágtunk a vak pusztának. Jégesőbe kerültünk. Az egyik ló elesik a jégverésben. Gazdám szivara is kialszik. Csupa víz vagyunk.

— Kutya idő ez, uram, olyan mint a mi sorsunk. Az a jó, hogy nem sokáig tart. *Talán a miénk sem, mert ahogy jön, úgy megy itt a pusztán ez az itéletidő.*

Gazdámnak igaz volt. Hamarosan kiderült. Fehér csillagok pislogtak le Kálmánházára, ahol talán boldogan arról álmodtak a népek, hogy már saját jegyzőjük is van és önálló község lettek a magyar Szaharában.

Szekeres László.

Elrontott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen száj-íz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés esetén már egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

Hitler Adolf, a német nemzeti socialista-párt vezére, Münchenben, a tartományi választásokon való szavazás után elhagyja a szavazóhelyiséget. Hívei fasiszta módon, felemelt karokkal üdvözlölk.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház április hó 26-iki, keddi ülésén Almásy László elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Csák Károly elhunytáról és maradandó közéleti érdemeit méltatta.

Ezután a *hitelsértésről* szóló törvényjavaslat tárgyalása került sorra. A javaslat lényege az, hogy a gazdasági világban szereplő úgynevezett *vétkes bukás* fogalmi körét szabatosan megjelölj és a hitelezőket károsító eseményekért az üzlet vagy vállalkozás, bank, kereskedelmi üzlet, ipari vállalat, stb. vezetőit felelőssé teszi. Rövid vita után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter hangsúlyozta a javaslat szükségességét és előnyeit, majd a *Ház általánosságban és részleteiben is megszavazta a javaslatot.* Ezután a *rendőrség és csendőrség fegyverhasználatáról* szóló törvényjavaslat tárgyalása következett, melynek az a lényege, hogy a fegyverhasználat jogosultságát elismeri az önvédelem, közbiztonság és az államérdekek szempontjaira való tekintettel.

Az április hó 27-iki, szerdai ülésen a Ház tudomásul vette Schmidt Miklós képviselőnek a *dárdai kerületről való lemondását*; a megüresedett kerületben kúrják az új választást. Ezután áttértek a *rendőrség fegyverhasználatáról* szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására. A vita során a pártok kívüli képviselők közül Szilágyi Lajos, Nagy Emil és Meskó Zoltán elfogadták a javaslatot és teljes elismeréssel adóztak a rendőrség iránt. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter válaszolva az elhangzott felszólalásokra, megállapította, hogy a *javaslat célszerű, az államhatalom és a polgárság szempontjából is szükséges és egyáltalán nem üt esorbát az egyéni szabadságon és jogrendszen.*

A javaslatot a Ház megszavazta, majd áttértek az interpellációkra. Eckhardt Tibor a *növényvédelmi szerek kártelének megrendszabályozását* kérte. Purgel Emil földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy *új ármegállapítást fog keresztülvinni.* *Dianys Lajos a gépgyárak lelketlen árveréseiről és az ujkécskei Vigyázó-féle birtok parcellázásáról* mondott interpellációt, melyet kiadtak az illetékes minisztereknek.

Április hó 28-án, csütörtökön, a Ház nem tartott ülést.

Az április hó 29-iki, pénteki ülésen napirend előtt Czettler Jenő a *Keresztény Gazdasági és Szociálistárpárt agrárprogramm-*

ját ismertette, majd Kún Béla a Futura és a szeszkartell ügyeit tette szóvá. *Purly* Emil földművelésügyi miniszter válasza után az ülés véget ért.

Április hó 30-án, szombaton, a Ház nem tartott ülést. Május hó 2-án, hétfőn, az 1931—32. évi állami költségvetés tárgyalását kezdték meg nyolc óras ülésen.

A költségvetés bizottsági tárgyalása.

A képviselőház bizottságai az elmúlt héten befejezték az 1931—32. évi állami költségvetés tárgyalását. A Kereskedelmi tárca vezetője során Kenéz Béla kereskedelmi miniszter utalt arra, hogy míg két évvel ezelőtt 2.800.000 métermázsa exportált búzáért 90 millió pengőt kaptunk, addig a múlt évben 3.600.000 métermázsaért csak 45 millió pengő folyt be. Korányi Frigyes báró kijelentette, hogy az utépitési szükségmunkáknál még egy millió pengőt fog rendelkezésre bocsátani. — A kuitustárca költségvetése a múlt évvel szemben 15 százalékos csökkenést szenvedett, 21 millió pengővel kevesebb mint tavaly. — A külügyi tárca költségvetése is 15 százalékkal csökkent az előző évvel szemben. Két követség: a berni és stockholmi megszűnik. Bethlen István gróf szerint a Tardieu-féle dunai terv egyedül nem kielégítő Magyarország legesélyesebb igényeinek biztosítására sem. Ez a terv tehát kiegészítésre szorul, mert Németország és Olaszország piacára is szükségünk van. Schandl Károly szerint állattenyésztésünk érdekében Olaszország azonnali segítségét kell kérnünk. Ausztria felé pedig a kiviteli engedélyekkel való láncereskedelem megakadályozása végett az összes kiviteli engedélyeknek a magyar hatóságok részére való átengedését kell lehetővé tenni. — A pénzügyi tárca költségvetésénél megállapítást nyert az a körülmény, hogy a tárca bevételei a múlt esztendői 813.6 millió pengőről 743.2 millió pengőre csökkentek. A vámjüvedék és dohányjüvedék együttes bevételénél például 72 millió pengő visszaesés mutatkozik. Bethlen István gróf szerencsét kívánt a pénzügyminiszternek azért, mert sikerült a költségvetés egyensúlyát biztosítani. Korányi Frigyes báró, pénzügyminiszter szerint, külföldi adósságaink rendezése körül most már megértést találunk a hitelezők részéről és ezirányú tárgyalásaink napról-napra folynak. Az egyensúlyba hozott költségvetés jó benyomást tett a külföldre. A dohánytermelés érdekében ma is elmegy a végső határig, de nem tudja fenntartani azt az állapotot, hogy a beváltási árak és más díjak jóval magasabbak legyenek, mint a háború előtt voltak. A borfogyasztási adó kérdésében szívesen foglalkozik olyan megoldás keresésével, mely az általános közérdeknek is megfelel. A bortermelőknél a földadó elengedése holdanként körülbelül öt pengőt jelent. A pengő vásárlóereje teljesen szilárd, ezért az érdem, elsősorban, a Nemzeti Bank vezetőségét illeti.

A bizottságok elfogadták a költségvetést és az erről szóló jelentés a Ház április hó 29-iki ülésén benyújtásra került.

Május 13-án lesz a dárdai választás.

Baranya vármegye központi választmánya az elmúlt héten tartott ülésén úgy határozott, hogy a Schmidt Miklós lemondása folytán megüresedett dárdai választókerületben a választást május 13-án tartják meg.

A Népszövetség pénzügyi bizottságának jelentése.

A Nemzetek Szövetsége most hozta nyilvánosságra Royal Tylernek, aki a Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottságát Magyarországon képviseli, negyedévi jelentését Magyarország pénzügyi helyzetének alakulásáról. A jelentés az 1932. év első negyedéről szól és megállapítja, hogy az első három hónap alatt a magyar kormány az állami pénzügyek egyensúlyának helyreállítására terén további jelentékeny haladást tett. Igen jelentékeny eredménynek tartja a jelentés, hogy a pénzügyminiszter már az első három hónapban képes volt a bevételek és kiadások egyensúlyát biztosítani és olyan költségvetést előterjeszteni, amelynek színvonala közel jár a pénzügyi bizottság által októberben javasolt színvonalhoz. Az államháztartás helyzetével kapcsolatban megállapítja a jelentés, hogy az előző évekből fennmaradt függőadóságok megnehezítik az államháztartás helyzetét, az üzemek veszteséggel dolgoznak, úgyhogy körülbelül 45 millió pengő belföldi kölcsönt kell felvenni ebben a költség-

vetési évben az állam pénzkészletének biztosítására, mégis azt lehet mondani, hogy a pénzügyi egyensúly kilátásban van, kivéve az állami üzemeket és a helyhatóságokat. Végül a jelentés az eddig elért megtakarításokat még fokozhatóknak tartja.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A genfi leszerelési értekezletet április hó 29-én félbeszakították azzal az indoklással, hogy Tardieu francia miniszterelnök egyrészt betegsége, másrészt a francia képviselőválasztások miatt nem térhet vissza Genfbe. Azt tervezik, hogy a legközelebbi megbeszéléseket két hét múlva újra megkezdik.

Sanghaiban, a Hongkew-parkban rendezett japán katonai díszszemlén, egy koreai ember bombamerényletet követett el. A sanghai japán egyesület elnöke: Kavabata dr., belehalt sérüléseibe; Uyeda tábornoknak, a japán haderők főparancsnokának, lábát szakította le egy bombarepesz; Nomura tengernagy, a Sanghai előtt állomásozó japán tengeri haderők parancsnoka, szemévilágát vesztette; Sigemicu kínai japán követ a halállal vívódik. Rajtuk kívül még számosan kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. A merénylet elfogták és máris megállapították, hogy összeköttetésben állott kínai körökkel.

Felrobbantottak egy telefonfülkét Budapesten.

Budapesten, május hó elsején, este 10 óra tájban bomba robbant a Duna-korzón. A Carlton-szálló terraszának közvetlen közelében, az utcai automata-telefonfülkében egy odahelyezett szerkezet felrobbantotta a robbanóanyagot, amely szétvetette a fülke ablaküvegeit, kettéhasította vasfalait és fülkeketítő zajjal röpítette szerteszéjjel az üvegserepek, fa- és vasdarabok ezreit. A robbanás erejétől kiszakított üvegtáblák a Carlton-kávéház vendégei közé csapódtak. A terrazon üldögélő vendégek rémülten ugráltak fel az asztalok mellől és megdöbbenve nézték véresarcu szomszédjaikat. Néhány percig senki sem merészkedett a fülkéhez, de kisvártatva már a kíváncsiak csődülete hömpölyögte körül a Carlton-teraszt és a felrobbantott telefonállomást. Érczy Miklós dr. kórházi sebészorvos — aki a szálló terraszán vacsorázott — azonnal megkezdte a sebesültek kötözését. A korom- és puskaoszaggal telített kávéházi terrazon csak most ocsudtak fel az emberek dermedt rémületükből és örömmel állapították meg, hogy a merénylet nem tett emberéletben kárt, sőt még súlyosabb sérülést sem okozott.

Csakhamar megérkeztek a mentők, majd a rendőri bizottság autója robotott elő. Nyolc sebesültet vettek számba a mentők. Mindegyik könnyen sérült. A nyolc első segélyben részesített sebesültön kívül még több könnyű sérültje volt a robbanásnak, de ezek valamenynyien elsiettek, mert újabb robbanástól féltek.

A rendőri bizottság munkája is nyomban megkezdődött. Annyit máris megállapítottak a tanuvallomásokból, hogy a sötét telefonfülkéből röviddel a robbanás előtt egy fiatal munkáskülsőjű ember sietett ki és elszaladt. Társai, akik távolabb állottak a fülkétől, vele együtt ugyancsak elszaladtak. A szakértők megtalálták a bomba alkatrészeit és most azon fáradoznak, hogy megállapítsák a pokolgép szerkezetét és anyagát.

A rendőrség egyébként a legteljesebb eréllyel végzi a nyomozás nehéz munkáját a merénylet kézrekerítése érdekében.

Itt említjük meg, hogy május elseje a fővárosban — ettől eltekintve — nyugalomban telt el.

Segély a borsodi árvízkarosultaknak.

Borsod vármegye törvényhatósági bizottságának április hó 26-án tartott közgyűlésén Lukács Béla országgyűlési képviselő foglalkozott az árvízsjuttatva borsodi lakosság szomorú helyzetével. A Tisza áradása következtében Borsodmegyében tizenkét község határában ötven-ezer katasztrális hold föld került víz alá és a lakosság sürgős segítségre szorul. Vitéz Borbély-Maczky Emil főispán a közgyűlésen bejelentette, hogy a kormány huszezer pengő segélyt szavazott meg a károsultak részére, a földmívelésügyi minisztérium pedig hatvan ezer pengőt utalt ki a gazdák számára. Bónis Aladár alispán javaslatára a közgyűlés kimondotta, hogy az utépítésből fennmaradó ötvennyolcezer pengőt az árvízsjuttatva vidék útjainak megjavítására fordítja.

Ingyenes háztartási tanfolyam a székesfehérvári téli gazdasági iskolában.

A földmívelésügyi minisztérium július hó 4-étől augusztus hó 14-ig terjedő időben *hathetes háztartási tanfolyamot* rendez a székesfehérvári téli gazdasági iskolában. A tanítás célja az, hogy 15 évnél idősebb leányok, továbbá asszonyok a főzés, gyümölcs- és zöldségfélék befőzése, továbbá szabásban és varrásban kellő jártasságot elsajátítsanak. A tanítás ingyenes, jó ellátás és kényelmes elszállásolásért napi egy pengő fizetendő. A tanfolyam vezetősége ezúton hívja fel mindazokat, akik a tanfolyamon résztvenni szándékoznak, hogy ebbeli óhajukat legkésőbb május hó 15-ig a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskola igazgatóságának (Horthy Miklós-tér 48.) jelentsék be. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az iskola igazgatósága.

MEZŐGAZDASÁG

A burgonya ültetése.

Irta: Beke László.

A burgonyavermek kibontásánál legelőször arról kell meggyőződést szerezni, hogy a burgonya vetőgumóinak csiraképességét nem tette-e tönkre az átteleléskor beálló fagy vagy a tulságos felmelegedés. Mindkettő ugyanazzal a hátránnyal jár a csiraképességre. Ezután válogassuk meg alaposan a vetésre szánt gumókészletünket, amit már rendes gazda ősszel is elvégzett, mert a tél folyamán mégis állhattak elő rothadások, vagy elpenészedések. Az ilyen gumók kiültetését egyáltalán mellőznünk kell.

Általános hibája a magyar gazdának az, hogy tulapró gumókat ültet s éppen ezért nem is lehetnek kielégítő vagy éppen jó termései. Két vagy három kis gumó nem pótol egy rendes nagyságú vetőgumót. A korai fajtából nem lenne szabad 10—12 dekás gumónál kisebbet ültetni, mert az ezeknél apróbbakban nem találja meg a fejlődő növényzet azokat az életerőket és viktartalékolási lehetőségeket, amelyekre neki szüksége van ahhoz, hogy bő terméseket és egészséges utódokat hozzon. A vetőgumó a földben a növény fejlődése idején főleg víztartály (szivacs) gyanánt működik s a beálló szárazság idején átsejti a növényeket a válságos időkön. Minél kisebb ez a víztartály, annál rövidebb ideig segítheti csak a növényt s minél nagyobb, annál több vizet raktározhat el, annál hosszabb ideig bírja a növényzet a szárazságot.

Késői burgonyáinknál sem ajánlatos 7—10 dekánáluli gumókat ültetni. Minél lazábbak a talajaink, annál mélyebbre ültessünk, úgy hogy homokon és tőzegen

10—12 cm., agyagos és vályogos talajon 6—8 cm. földréteg takarja a vetőgumót. A koraiakat általában ritkábban, a későieket sűrűbben ültethetjük. Nagy általánosságban a mi viszonyaink között egy burgonyatőnek körülbelül 2400—3000 négyzetcentiméternyi területre van szüksége talajaink kötöttsége, tápanyagkészlete és időjárási viszonyaink szerint. A csapadékdusabb, jó erőben levő homokon indokolt a sűrűbb sor- és növénytávolság, épügy, mint kötöttebb talajainkon. A kifejezetten vetőgumótermeléssel foglalkozók sűrűbben, a kizárólag értékesítési, piaci árut termelők pedig ritkábban ültessék burgonyájukat, hogy minél több és értékesebb árut tudjanak előállítani.

A gyümölcsfák elvirágzása után — tehát semmiesetre sem a virágzás alatt — a fákat a gyümölcs kukacosságát okozó almamoly hernyójának elpusztítása végett arzéntartalmú védekezőszerrel kell megpermetezni. Ezt az anyagot a gombabetegségeket pusztító bordói lével és kénés készítménnyel keverve egyidejűleg is kipermethetjük. A barackfákat és a mandulafát azonban arzéntartalmú szerrel permetezni nem szabad.

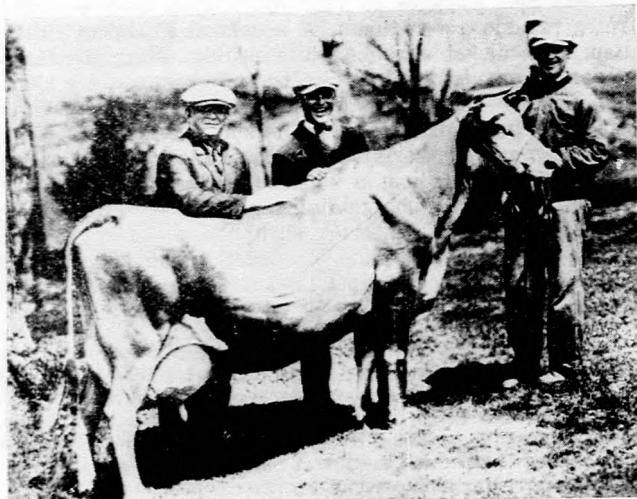
Az üres hordók kénezésére nem győzzük eléggé nyomtatékosan figyelmeztetni szőlősgazdáinkat, mert, sajnos, utonutófélen találkozhatunk a kocsiszinben nyitottan és kénezetlenül heverő hordókkal, melyek ebben az állapotban várják a jövő szüretet, mialatt a tömördek gombaféle, mint amilyen a fehér-, sárga- és zöldpenész s a dohosságot előidéző gombák beveszik magukat a dongákba.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

Erőteljes akció a borfogyasztási adó eltörlése érdekében.

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének az elmúlt héten tartott választmányi ülésén Kállay Miklós, a szövetség új alelnöke rámutatott arra, hogy most van megfelelő idő a szőlősgazda-társadalom kívánságainak megvalósítására. Bessenyei Zénó szerint a borfogyasztási adó eltörlése könnyebb, mint csökkentése és ajánlja, hogy a képviselőket hívják fel: tegyék magukévá a borfogyasztási adó eltörlését. Inkey Pál báró szerint egyöntetűen a borfogyasztási adó teljes eltörlését követelik. Heuduska Rezső rámutatott a szeszkartel káros tevékenységére, mely a borfogyasztási adót fenn akarja tartani. Gröber Jenő rámutatott arra, hogy a fogyasztási adó erkölestelen és be sem lehet szedni. Kosinszky Viktor elnök ezután közölte, hogy a szövetség a sürgős problémák megtárgyalására nyolctagú bizottságot küld ki, mely érintkezésbe lép az országgyűlési képviselőkkel. Ezután a szeszkerdésztárgyalva, hangsúlyozta, hogy a kérdésben csak akkor lesz rend, ha az összes fogyasztási szeszt gyümölcsből lehet készíteni. Heuduska Rezső a borpárlat kérdését igen fontosnak tartja, ezt meg kell oldani, mert a mostani rendelet miatt a főzések legnagyobb részben szünetelnek s rövidesen teljesen megszűnik minden szesz-főzés. Baross Endre dr. a borpárlatrendeletre vonatkozóan megjegyezte, hogy a rendeletben volt gondoskodás arról, hogy a bor ára a későbbi időben emelkedő legyen. Kosinszky Viktor elnök zárószavaiban bejelentette, hogy az ország valamennyi vármegyéjének törvényhatósági bizottságához átiratot intéznek a borfogyasztási adó teljes eltörlése tárgyában.

A Magyar Szőlőbirtokosok Országos Társaságára igazgató-választmányi ülést tartott. Bessenyei Zénó ismertette azt az akciót, amelyet a borvidék képviselői pártkülönbség nélkül elhatároztak a borfogyasztási adó kérdésének végleges rendezése érdekében. Hangsúlyozta, hogy amennyiben a kérdés a legközelebbi időn belül megnyugtató megoldást nem nyer, úgy a képviselők, pártkülönbség nélkül, meg fogják szarazni az adó eltörlését célzó és a költségvetési vita során előterjesztendő határozati javaslatot. Igen nagy érdeklődéssel hallgatták Kállay Miklós fejtegetését, amelyben megállapította, hogy az export-tárgyalásoknál a bor nem volt képviselve. A borpárlat kérdését úgy kívánja megoldani, hogy a szesz belföldi szükségletét a mezőgazdasági szeszgyárak, az exportszükségletet az ipari szeszgyárak állítsák elő, az élvezeti szeszt pedig borpárlatból készítsék.

Egy kitünő amerikai tehén.

Neve „Abigail”, sulya 1050 angol font, évi tejtermelésének sulya több, mint 25.000 angol font.

A haszonbérrendelet módosítása.

A kormány a mezőgazdasági haszonbérletekről szóló ismert rendelet kiegészítése tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet az *alhaszonbér megállapításának* szabályait egészíti ki. Gondoskodik arról az esetről, amikor az ingatlant haszonbérelő társaság, csoport, vagy szövetséget tagjai bírják alhaszonbérben, anélkül, hogy önálló jogi személyt alkotnának. Lehetővé teszi, hogy az alhaszonbér megállapításával kapcsolatban a méltányosságnak megfelelően a haszonbért is újból meg lehessen állapítani és méltányos határidőt állapít meg a haszonbérmegállapítás kérelmezésére azokban az ügyekben, amelyekben a kötelező egység tárgyalás április 30-ig megindult.

Emelkedett a gyümölcspálinka termelése.

Március hónapban a termelési adó alá eső szeszfőzdekek 4811 hektoliter gyümölcspálinkát termeltek. Az előző év ugyanazon időszakában kitermeit mennyiség 4376 hektoliter volt. A *termelés 435 hektoliterrel emelkedett.* Az egész kampány alatt 3795 hektoliterrel több gyümölcspálinkát főztek, mint az előző esztendőben. Az egyes gyümölcspálinkanemek közül a szilvából az emelkedés 6000 hektoliter, a borpárlatnál 4000 hektoliter. Ezzel szemben a visszaesés a seprőpálinkánál 1000, a törkölynél 5000 hektoliter.

A Kormányzó Ur rádiószózata Amerikába. A budapesti rádió május hó elsején, vasárnap délután 5 órakor először adott *Amerikának* műsort. A Himnusz elhangzása után *Horthy Miklós*, Magyarország kormányzója az amerikai néphez üdvözlőt intézett, melyben többek között utalt arra, hogy senki sem felejtette el Magyarországon azt a segítséget, amelyet a háború és a rákövetkező szerencsétlenségek folytán szomorú helyzetbe jutott magyar népnek Amerika lakossága nyújtott. Mindenki hálával gondol arra a felépítő munkára, amelyet teljes önzetlenséggel végzett *Jeremiás Smith* és folytat ma *Royal Tyler*, két amerikai polgár. Magyarország földrajzi fekvésénél fogva a világtörténelem romboló, pusztító elemeinek *országutja* volt. Hogy annak idején egy évezred viharaiiban, folytonos harcok közepette fenn tudta magát tartani a magyar nemzet, azt katonai erényeinek, bátorságának, kiváló politikai tulajdonságainak és erkölcsi tisztaságának köszönhetette. Ma az egész világ a válság korszakát éli. *Nemzetek egymás közötti megértésére nagyobb szükség van ma, mint talán bármikor a világtörténet folyamán.* A magyar nemzet látja, hogy az amerikai nép tudatában van annak, hogy talán az emberiség történelmének sorsfordulatához értünk. *Hoover* elnök nevét a magyar

nép történetének legnehezebb korszakában ismerte meg, az újabb generáció pedig sulyos időkben, a mult év folyamán tanulták meg ismét tisztelni a nagy amerikai polgárt. A Kormányzó Ur végül az amerikai rádióhallgatóknak a magyar nemzet legmelegebb üdvözlőt tolmácsolta, egytuttal legjobb kívánságait fejezte ki az ország nevében *Hoover* elnöknek és az Egyesült Államok népének.

Halálozás. Özv. bikfalvi *Tölgyes Mózesné*, született sárosberkeszi *Tóth-Kádár Erzsébet*, a szabadságharc vitéz huszárkapitányának, sárosberkeszi *Tóth-Kádár Lászlónak* a leánya, 74 éves korában Budapesten elhunyt. Temetése április hó 27-én, délután 5 órakor volt a református egyház szertartása szerint a Kerepesi-uti temető halottasházából. Az elhunytban *Tölgyes István dr. m. kir. gazdasági tanácsos*, a Magyar Gazdaszövetség titkára és *Tölgyes Árpád*, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara titkára édesanyját és vitéz sárosberkeszi *Tóth-Kádár Vilmos m. kir. honvédtábornok* testvérét gyászolja.

Magyar Sándor földkörüli repülésre készül. *Magyar Sándor* százados, a világhírű óceánrepülő, írja Amerikából Bátorfaján lakó édesanyjának, hogy egy amerikai gyár 16 utas befogadására alkalmas óceánrepülőgépet bocsátott rendelkezésére, hogy azzal földkörüli repülést bonyolítson le. Magyar százados elfogadta a gyár feltételeit és máris útközben jelentkeztek a légi kirándulásra, melynek során utbaejtik az öt világrész metropolisait és nevezetesebb városait, köztük *Budapestet* is, ahol a társaság több napig tartózkodnék. A gépet, mint navigátor *Magyar Sándor* vezeti és a 16 utason kívül vele lesz két pilóta és két mechanikus is, akik felváltva teljesítenek szolgálatot.

A Kormányzó Ur fia Egyiptomban. Ifjabb *Horthy Miklós*, a Kormányzó Ur nagyobbik fia, jelenleg Egyiptomban tartózkodik, ahol a magyar és egyiptomi gazdasági kapcsolatok kimélyítésén dolgozik. A Kormányzó Ur fiát *Fuad*, Egyiptom királya, április hó 28-án negyven percig tartó magánkihallgatáson fogadta, amelynek során ifjabb *Horthy Miklós* részletesen tájékoztatta a királyt a magyar gazdasági viszonyokról és a Budapesti Nemzetközi Vásárról, amelyen számos egyiptomi kereskedő is megjelenik. A királyi fogadtatás után *Paikert* Alajos volt magyar államtitkár, az egyiptomi mezőgazdasági muzeum igazgatója, estélyen látta vendégül ifjabb *Horthy Miklóst*, aki több hétig marad Egyiptomban.

Szociális pályázat iskolák, szövetkezetek és egyesületek részére. A *TESz Széchenyi propagandosztálya* a szociális érzék fejlesztése céljából országos pályázaton értékes jutalomdíjakat tűzött ki ama iskolák, szövetkezetek és egyesületek részére, amelyek követésre buzdított, tanulságos adatokat közölnek a környezetükben élő erőselektű emberekéről, akik önbizalmukat el nem veszítve, életrevalósággal, összetartással magukon és társaikon segíteni tudtak. Épügy adatok küldendők be ama vezető emberekéről, akik áldozatuk árán is minél több kéznek adnak munkát, kenyeret s egyszerű életükkel, együttérzésükkel jó példát mutatnak s a megpróbáltatások elviselését könnyebbé teszik. A tömören összefoglalt s akár levelezőlapon közölt adatok *Szociális pályázat* jelzéssel május hó 20-ig küldendők be a *TESz propagandosztálya* címére (Budapest, V., Falk Miksa-utca 1. al.). A beérkező adatok megfelelő elbírálás s a lapokban való méltatás után a *Magyar Nemzeti Muzeumba* kerülnek, emlékezetül azoknak, kik e sorsdöntő időben kitartóan küzdöttek a jobb jövőért. A *TESz Széchenyi propagandosztálya* a különösen örvendést és követéreméltó adatokat közlő iskolák és egyesületek jutalmazására 50 sorozatban, 1200 darab többszínnyomású gazdasági, kertészeti, baromfitenyésztési, egészségvédelmi stb. szemléltető faliképet tűz ki s azok odaítélése felett az illetékes országos egyesületek által alakított bírálóbizottság fog dönteni.

Kommunista vezéreket fogott el a renőrség. A budapesti államrendőrség politikai nyomozói április hó 29-én több kommunista vezért fogták el a fővárosban. A kommunisták a Hajós-utca 15. számú házában *Jellinek Jákó Pál* színész lakásán gyülekeztek. A detektívek rajtuk ütöttek és az egész vörös vezérkart elfogták. A letartóztatottak között van *Martos Flóra* vegyész, *Friedmann Ignác* lakatos, *Nemes* (Neumann) *Miklós* aranyműves és *Krammer Andor* női szabó. A renőrség megállapítása szerint az elfogott kommunisták szervezték a május elsejére tervezett rendezvényt is.

Kivégezték a kispesti gyilkosokat. Lukács Béla kispesti vendéglős gyilkosait, Kava Gusztávot és Sztaniszlavszky Józsefet a legfelsőbb honvédtörvényszék is kötél általi halálra ítélte. A Kormányzó Ur szabad utat engedett az igazságszolgáltatásnak és a két halálra ítéletet április hó 27-én reggel Budapesten a Margit-köruti katonai fogház udvarán kivégezték. Az akasztás reggel félnyolc órakor történt és először Kava Gusztávon hajtották végre az ítéletet, majd pedig Sztaniszlavszky József állott a bitófa alá. Mindkét gyilkos bucsulevelet hagyott hátra, amelyben azt írják, hogy azért tértek bünsönösködni, mert nem volt részük családi életben és vallásos nevelésben és a szörnyű gyilkosságot mindketten öszintén megbánták.

Világrekorddal nyerte a marathoni táncversenyt Neumann Lajos soffőr. Április hó 26-án, kedden éjszaka féltizenkét óra körül kezdődött el Budapesten, a Bekefő-cirkuszban a tánc-olimpiász keretében a marathoni táncverseny. Tizenhat pár indult, de ezek közül péntek reggel már csak két férfi, Neumann Lajos soffőr és Tóth László pékségéd bírták az iramot. A cirkuszt megtöltötték a lelkes „drukkerek“, akik kórusban kiabálva biztatták jelöltjeiket a kintáratásra. Szombaton reggel félhat óra körül az Artista Egyesületnek át kellett adnia a cirkuszt és a verseny színhelyét az egyet helyiségeibe tették át. Itt játszódott le a verseny három utolsó kritikus órája. Az eleszágzott versenyzők erejük végső megfeszítésével támolyogtak a parketten. Reggel félkilenc órakor Tóth László nem bírta tovább, öt perccel később Neumann Lajos is barátainak karjaiba szédült. A marathoni táncverseny győztese Neumann Lajos soffőr lett, aki 3 napot és 10 órát, pontosan 82 órát és 5 percet táncolt egyfolytában. Ezzel a teljesítménnyel túlszárnyalta a 72 óráig tartó amerikai világrekordot. A két versenyzőt szanatóriumba szállították, ahol kipihenhetik az idegőző verseny fáradalmait.

Agyonlőtte magát Éltető József, a mezőgazdasági iskolák szakfelügyelője. Éltető József negyvenhét éves iskolaigazgató április hó 30-án, Budapesten, a Bicskei-ut 4. számú házában lévő lakásán vadászfegyverével föbelőtte magát és azonnal meghalt. Éltető József ismert kiváló gazdasági szakértő volt. Gazdasági akadémiát végzett, fiatalon állami szolgálatba lépett, mezőgazdasági szakiskolákban tanított, majd igazgató lett. Számos szakkönyvet, tudományos munkát írt. Most legutóbb központi szolgálatra rendelték be, a mezőgazdasági és tejipari szakiskolák felügyelője lett. Éltető József tavaly meghült, betegeskedni kezdett, a betegség leverte a lábáról és már hosszú idő óta nem dolgozhatott. Az ambiciózus, dolgozó embert ez annyira elkésérette, hogy halálra szánta magát. Éltető József tragédiája mindenütt nagy részvétet keltett.

„Ha szüksége van hashajtóra és barátja a természetesnek, igyék Igmándit, hatása teljesen fájdalommentes.“

Unokáját is a sirba vitte egy öngyilkos asszony. Megdöbbentő kettős öngyilkosság történt április hó 27-én éjszaka a fővárosban, ahol a Dohány-utca 68. számú házában unokájával együtt öngyilkosságot követett el Erdei Béláné hatvanöt éves özvegy asszony. Erdeiné hat éves Éva nevű unokájával bezárkózott szobájába, kinyitotta a gázcsapot és a kiömlő gáz mindkettőjük életét kioltotta. Az öregasszony bucsulevelet hagyott hátra, amelyben közölte, hogy idegessége miatt vált meg az élettől és magával vitte a kisgyermekét is.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Miféle intézmény a Mavréza? 2. Van-e Magyarországon ilyen és mi a címe? 3. Ki vezeli a Mavrézát? 4. Hol kaphatók magyar cigány nyelvtan? 5. Földem rossz, homokos talaja, de mégis elsőosztályú adóra vettek fel, hová forduljak, hogy helyesbítsék a felvételt? (Hű előfizető, Pinczehely.) — **Felelet:** 1. 2. Mavrézának hívják nálunk a férfiak számára létesített lelkigyakorlatos házat, amely Budapesten, I. Labanc-ut 57. sz. alatt van. Itt katolikus férfiak a világtól elvonulva,

Hasznos tudni,

hogy **Schmidthauer**
természetes **Igmándi**

késérővíze gyorsan megszabadítja a romlott ételek káros következményeitől.

Utasítás minden palackhoz mellékelve!

Kapható mindenütt!

háromnapos zárt lelkigyakorlatot végezhetnek. A nevét *Mavréza* spanyol városról kapta, amely mellett *Loyolai Szent Ignác*, a Jézus-társasága megalapítója végezte az első ilyen lelkigyakorlatot. 3. A Jézus-társasági atyák. 4. Kiadóhivatalunkban. Árát nem tudjuk, mert utonnan nem kapható, csak használt példányok vannak forgalomban. 5. Az adóhivatalnál. Kérjen új osztályozást.

Kérdés: 1. Hová szállíthatok nagy tételben tojást? 2. Hogyan kell a mákból az ópiumot kivonni és hol értékesíthetem az ópiumot? (S. J., Jászladány.) — **Felelet:** 1. Forduljon a következő cégekhez: Magyar Köztisztviselők Szövetkezete, Budapest, IX., Mester-utca 15. „Házartás“ fogyasztási szövetkezet, IX., Közraktár-u. 32/34. sz. Magyar Országos Tejszövetkezeti Központ, I., Horthy Miklós-ut 115., stb. Ha külföldre akar tojást szállítani, forduljon címeke végett a Magyar Mezőgazdasági Kiviteléi Intézethez, V., Rudolf-rakpart 6. sz. 2. Kérjen gyógynövénytermelési utmutatót a földművelésügyi minisztérium gyógynövényforgalmi irodájától (Budapest, V., Kossuth Lajos-ter 11.)

Kérdés: Hajógyárba akarok szegődni, hová forduljak? (F. A., B.-szenteséből.) — **Felelet:** Irjon a következő címekhez: Az Első Dunagőzhajózási Társaság hajógyára, Budapest, III., Hajógyári-sziget, Ganz és Társa hajógyár rt., X., Kőbányai-ut 31., Laczkovics József és Társa, Ujpest, Duna-sor 7., stb.

Kérdés: Jómínőségű puskát akarok venni, hol kaphatok? (B. I., Epelény.) — **Felelet:** Kérjen ajánlatot a következő cégektől: Knébl Ferenc, Budapest, VIII., Baross-utca 17., Pirk József örököse, IV., Kossuth Lajos-utca 17., Plökl A., V., Vilmos császár-ut 33., Fegyver- és gépgyár rt., IX., Soroksári-ut 158., stb.

Kérdés: Sertésimét a fővárosban akarom eladni, hová küldjem? (S. J., Dumaküti.) — **Felelet:** Élőállatait bizományos útján értékesítheti. Ilyen bizományos: Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár rt., Landesmann Márk és fiai, stb. Címük: Budapest, Ferencváros, Sertésvághöld.

Kérdés: Hol van a Lentermelők egyesülete? (Sz. E., Békés.) — **Felelet:** Budapesten, V., Gróf Tisza István-utca 1. sz. alatt van a Lentermelő és Értékesítő Szövetkezet.

Kérdés: Repülőgépszerelet akarok lenni, hová forduljak? (O. I., Cegléd.) — **Felelet:** A repülőgépszereleket a székesfehérvári m. kir. repülőgépszerelelő iskolában oktatják. Felvétel végett a m. kir. Légügyi hivatalhoz forduljon, Budapest, II., Hunyadi János-ut 13. sz.

Kérdés: Öreg, egészségtelen teljesen lönkrement kőműves kisiparos vagyok, aki már 2 éve fel is köszöntem. Most visszamenőleg a felkötést két évre is követeli tőlem az ipartestület a tagsági díjakat. Kötelek vagyok-e megfizetni? (R. I., Bajna.) — **Felelet:** Irja meg helyzetét az ipartestületnek és kérje a tagdíj elengedését.

Kérdés: 1. A községben egy egyesület volt, amely egy helyi lapra fizetett elő, de később a rossz gazdasági viszonyok miatt, az előfizetést abba hagyta. A kiadóhivatal azonban tovább is küldte a lapot, most azután követeli az előfizetési díjat. Törvényes-e ez? 2. A vagyonváltásföldek kiosztása alkalmánál a községben is hozzájutottak ilyen földekhez néhányan. Ezeket a földeteket némely helyen árok metszi keresztül. Kik kötelesek az árkok karban tartani, azok, akiknek a földjeik az árokra dülnek, vagy azok, akiknek nem dül az árokra a földje? (Cs. M., Regöly.) — **Felelet:** 1. Ha az előfizetést felmondták idejében, akkor nem tartoznak fizetni, ellenkező esetben kötelesek az előfizetési díjat megfizetni. 2. Az árkok mindazok, akiknek földjén keresztül megy és azok is, akiknek a földjét védi, közösen tartoznak rendben tartani.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

8

IRTA: FÖLDES GÉZA

De Ráki a sátorozás helyén is felkereste őket. Érdeklődött életük minden része iránt. Nem elégedett meg, hogy népköltészetüket tanulmányozza, ismerni akarta az etnografiájukat is egészen.

Ez a titokzatos faj naponta új kérdéseket vetett fel és ezekre mindenáron feleletet szeretett volna kapni. Hol volt őshazájuk? Miért hagyták el azt?

S amint Ráki ezeken tételődött, önkéntelenül tévedt a gondolata a zsidó népre. Ez is szétszórtan él a világban, de az ősi hitét megtartotta, mégis letelepült nép s amely nemzet kebelében él, annak hűség tagja.

Miért nem ilyen a cigány? Miért veti meg a civilizációnak még a legelemibb fokát is? Miért türi inkább az éhséget, hideget s miért védelmezi olyan erősen azt a szabadságot, mely semmivel sem ér többet, mint a vadállat szabadsága? Miért zárja ki önmagát minden emberi közösségből? Miért kedves neki az az állapot, hogy nincsen sem országa, sem világa?

A vándorcigány élete csupa romantika. Lelke tele van költői gondolatokkal. Hogyan férhet össze az állati sorban élés az ő művészet iránt érdeklődő lelkével?

Ha ez a nép elmereng a holdvilágos esten, lelke dalba szökken. Ha vándorol és elfárad, dalol, mintha ez az utját megröviditené. Dalol, ha pihen, dalol, ha madárnevekben gyönyörködik. A szerelem, a család és az életnek vihara, mind dalra ösztönzi. Ő csak dalolja:

*Élek, mint a kis pacsirta,
Mely az erdőt, mezőt bujja . . .*

Mióta Ráki belevegyült a cigányélet tanulmányozásába, az egész vármegye erről beszél s mindenki azt kérdezi:

— Mi lehet ezzel a célja?

Beleszeretett a cigányzenébe? Hát huzassa a cigánnyal akár napszámba. Megteheti, van módja rá. Ezért nem kell annyit tanulni.

De hogy a cigányok dala nem egy a magyar népdallal, azt megérteni nem képesek. Rákit pedig éppen ez a különbség érdekli. Ő a cigányok között a népzenenek egy ideig kevéssé ismert új erére akadt és ezt akarja kibányászni és felszínre hozni.

Vállalkozását a felületes emberek kinevették és csak nagyon kevesen voltak, akik ezért elismeréssel is adóztak. Abban azonban mind egyetértettek, hogy Ráki igazi művész s a művésznek minden bolondságot meg kell bocsátani.

A cigánydalok ilyen komoly tanulmányozása közben érte Rákit az a megtiszteltetés, hogy a nőgyeleti hangversenyen közreműködésre kérték fel. Az

ilyen felkérést Ráki sohasem tagadta meg. Készséggel vállalkozott ezuttal is.

Ráki azonban nem mondotta meg, hogy mit fog énekelni és így a műsorra sem nyomathatták rá. A közönség számára nagy meglepetést tartogatott. Ez a meglepetés abban állott, hogy cigánydalokat fog énekelni.

Ezeknek a daloknak a kottáját is ő készítette el. Az egyes hangszerek számára még a szólamokat is ő írta ki, hogy neki se a bögős, se a brácsás, kontrás, vagy a klarinétos a cigányoknál szokásos rögtönzésekkel ne csinálhasson valami megnevezhetetlen muzsikát.

A zenekar vezetője és egyszersmind a primása Balog Jancsi. Ráki maga is jól tudta, hogy Jancsi nagyon művelt és mindenekfelett fegyelmezett lelkű zenész, helyesebben mondva, művész. Viszont a zenészek is ismerték a Ráki művészetét s éppen ezért pontosan engedelmeskedtek a parancsának mindenkor.

Elérkezett a várva-várt nap. Ráki egyenesen a hangverseny öltözőjébe vonult. Ott senkit sem fogadott. Csupán egy öltöztető nő maradt mellette. Hogy ez a titkolózás miért volt, azt csak a hangverseny dobogóján tudták meg.

Azt már tudták, hogy Ráki cigánydalokat énekel. Most aztán az is kitűnt, miért zárta így el magát a látogatók elől?

Ráki cigányöltözetben lépett ki a dobogóra. Így a közönséget tökéletes illúzióba ejtette.

Mikor a közönség őt e cigány-jelmezben meglátta, akkora volt a meglepetés, hogy a tomboló taps és éljenzés alig tudott lecsillapodni. A hatás tehát már a pusztá megjelenésében is megnyilvánult.

Ezen a szép cigányleányon Balog Jancsi is úgy ott felejtette a szemét, hogy csak a mellette ülő cigány oldalbalökésére gondolt arra, hogy neki még muzsikálni is kell.

Ráki elénekelte az első dalt. A hatás óriási. Azt talán mondani sem kell, hogy megújrázták. Nem is egyszer, hanem Isten tudja hányszor. Ráki azonban készen volt az új nótával s talán ez a végtelenségig is eltartott volna, ha a színpal mögé nem menekül.

Az alispánné vezetése alatt a pódiumon megjelent a nőgyelet egész vezetősége. Így fejezték ki hálájukat e nem remélt művészi élvezetért. És ezután ott helyben elárasztották az ünneplés minden szépségével.

Azt még Ráki sem merte remélni, hogy a cigány dalaival ilyen nagy sikert fog elérni s a sok üdvözlésre csak annyit tudott mondani:

— Csak azt sajnálom, hogy nem lehetnek itt azok az utcai énekesek, akik az én első mestereim voltak e dalok felfedezésében.

A hangverseny befejezése után a gratulálók hatalmas táborán, a közönség sorfalán, székeken keresztül rohant előre Felleglaky Tóbiás, a helybeli zeneiskola tanára.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Május hó 8-án, vasárnap

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Nagybjom (sertésvásár bizonytalan). — **Ló, marha- és kirakodóvásár:** Szeged.

Május hó 9-én, hétfőn

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Balatonlelle (sertésvásár bizonytalan), Bonyhád, Eger, Fehérgyarmat, Győrszszonyfa, Jánosháza, Jászfényszaru, Kaposszekeső (sertésvásár bizonytalan), Karcag, Kóny, Kőszeg, Lovasberény, Magyar-szentiván, Majs, Nógrád, Noszlop (sertésvásár bizonytalan), Pápóc, Putnok, Rakaca, Sárkeresztúr, Sőjtör (sertésvásár bizonytalan), Szany, Szulok (sertésvásár bizonytalan), Tarcal, Tárján (sertésvásár bizonytalan), Hosszúhetény. — **Marha- és kirakodóvásár:** Bő. — **Ló, marha- és sertésvásár:** Szirák.

Május hó 10-én, kedden

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Kapos, Karmaes (sertésvásár bizonytalan), Körömladány, Nagypirit (sertésvásár bizonytalan), Ócsöd, Répezemere, Somogyuszil (sertésvásár bizonytalan), Tamási (sertésvásár bizonytalan). — **Ló, marha- és sertésvásár:** Szikszó, Simontornya.

Május hó 11-én, szerdán

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bacsahely, Földes, Gelse (sertésvásár bizonytalan), Kurd (sertésvásár bizonytalan), Pékvására, Zalaapáti (sertésvásár bizonytalan). — **Ló, marha- és sertésvásár:** Csorna, Székesfehérvár.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

bibliai név karódal Z^{os} ul ul TA
(-on) küzd (p=k) TA

(Beküldte Seres Béla Kunagótáról.)

2. Szórejtvény.

ismert rovar bibliai név É
(-k)

(Beküldte Szűcs János Percedről.)

3. Szórejtvény.

Ni kutyafajta A
(á=a)

(Beküldte ifj. Tomásovics Mihály Nyíregyházáról.)

4. Pótlórejtvény.

— ék — gy — ár
— ra — át — nt
— uly — gg — ör

(Beküldte Fraunhoffer Ferenc Szarvasról.)

5. Szórejtvény.

AAA m elefántcsont nem hamisság

(Beküldte Békési László Zalakoppányból.)

6. Szórejtvény.

jégverés LI E Snz KA
(á=a)

(Beküldte Peti János Liszórol.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 22-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 16-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Papagáj**. 2. Szórejtvény: **Karácsony**. 3. Szórejtvény: **Zokszó**. 4. Szórejtvény: **Disznótor**. 5. Szórejtvény: **Lépes méz**. 6. Szórejtvény: **Kétes egyen**.

Helyesen megfejtették: Fekete Lajos, Makrai József, Selmecei Piroska, Fogarasi János, Pataki Béla, Kovács Bálint, Balog Margitka, Munkás Olvasókör K., Király Lajosné, Kardies Jenő, K. Nagy János, Imre Pál, Bruckner Jánosné, Almási Pál, Kalapos P. István, Ábrahám József, Szentesy György, Nád Gyurika, Oláh Zoltán, Pető Hona, Kovács József, Magyar István és Nagy Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: **Bruckner Jánosné (Egyek)** és **Munkás Olvasókör (Kisújszállás)**.

A 17-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 2-án.)

GABONAT ÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik Budapesten.

Buza, tiszai 77 kg-os 12.70—13.20, 78-as 12.85—13.30, 79-es 13—13.50, 80-as 13.10—13.60; felsőtiszai és járszági 77 kg-os 12.60—12.75, 78-as 12.75—12.90; 79-es 12.90—13.05, 80-as 13—13.20; dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 12.70—12.85, 78-as 12.85—13, 79-es 13—13.15, 80-as 13.10—13.25. Pestvidéki rozs 14.10—14.20, egyéb rozs 14.20—14.30, tak. árpa elsőrendű 16.25—16.50, másodrendű 16—16.20, felv. sörárpa 17—19, egyéb sörárpa 16.50—17, zab elsőrendű 20.70—21.50, másodrendű 20.25—20.50, tiszai tengeri 16.45—16.60, korpa 12.80—13, 8-as liszt 16.50—17, repce 25—25.50, köles, vörös 16—17.50, vegyes 14—15, lucerna 80—90, lóhere 110—120, tavaszi búkköny 21—22, lenmag elsőrendű 22.75—23, másodrendű 22—22.50, tökmag elsőrendű 31—32, másodrendű 29—30, napraforgó, fehér 23—24, vegyes 16—17, kék mák 90—92, máharmag 22—23, csillagfűrt 15.50—16.50, Viktória borsó 24—28, expressz borsó 22—25, fehér bab 17.75—18.25, fűfűbáb, gömbölyű 27.50—29, hosszú 25—27, lencse, kis 24—28, nagy 36—48, száritott répaszlet 13—13.25, Woltmann étk. burgonya 6.90—7.20, ipari 5—5.25, Krüger étk. 7.50—7.85, Ella étk. 8.50—9.25, nyári róza 13—13.50, ősz róza 10—10.50 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza májusra 12.74—12.75, júniusra 13.02—13.03. Rózsa májusra 14.30—14.40. Tengeri májusra 15.60—15.70, júliusra 15.10—15.20 pengő métermázsánként.

A készárupiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. jelentése.) Április vége normális időjárású években az idény végét jelenti, de ez évben a hűvös időjárás által a forgalom még aránylag élénknek mondható. Árvesz vidékekről szudánfűmag, kölesfélék, máharmag iránt nagy az érdeklődés, tarlóvetés céljára való magvakat szintén keresnek. Heremagvak közül csak lucerna iránt van némi bel- és külföldi érdeklődés, lóheremagból pedig csak külföldi állomásokon

tároló áru iránt. Fázst, ugyisintén kaszálók és legelők létesítésére való *fűmagoknak* és *fűmagkeverékeknek* állandó jó kereslete van. **Jegyzések:** a **Budapesti Áru- és Értéktörzsbe hivatalos jegyzései 100 kilónként:** nyersáruért, budapesti paritásban: repec 25—25.50, vörös köles 16—17.50, köles egyéb 14—15, lucerna 80—90, lóhere 110—120, tavaszi búkköny 21—22, napraforgó, fehér, 23—24, kék mák 87—89, csillagfűrt 15.50—16.50, muharmag 22—23, Viktória borsó 24—28, zöld borsó (Express) 22—25. monként.

Liszt. A **nyílt piacokon:** Puzadára 46—50, duplanullás finom tisztalízt 40—44, nullás 40—44, kettős főzölízt 38—40, négyes kenyérlízt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraaktakarmánypiac. Árpakorra 14, borsóhéj 14, borsókorpa 14, buzakonkoly 13, konkolyda 14, lenmagpogácsa 21, napraforgócsa 17, repecpogácsa 14, rozskonkoly 13, rozskorra 13.50, rozsoecső 12, rozstakarmányliszt 16.50, szójabab-pogácsalízt nagyban 26, szójabab-pogácsalízt kicsiben 30, tökmagpogácsa 23 pengő métermázsánként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kilogrammonként, budapesti paritásban értendőek és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak: Wohltmann, étkezésre 7.20—7.60, Wohltmann, ipari 5—5.25, Krüger, étkezésre 7.20—7.60, Ella, étkezésre 8.50—9.25, nyári róza, étkezésre 13—13.50, őszi róza, étkezésre 10—10.50 pengő métermázsánként.

Takarmanývásár. Árak métermázsánként pengőben: Réti széna, elsőrendű 11.50—13, másodrendű 9.50—11, muharszéna 12—12.25, alsomazsma elsőrendű 6.80—7.20.

Cirokszakál takarószalma átlagárban 20—22, bétésszalma átlagárban 8 pengő métermázsánként.

Borjuvásár. Elsőrendű élő belföldi szopós borju 66—67, kivételesen 86 fillérig, másodrendű 56—65, harmadrendű 50—54 fillér kilogrammonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kisleveles ürök, páronként 100 kg, vagy ezen felüli súlyban 44—50 fillér, prima hizott bárányok, páronként 80 kg körüli súlyban 44—50 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítatás után mázsával, páronként 6 kg súlylevonással.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Árak: elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 52—56, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 52—56, másfél éves üszök 48—50, másfél éves tinók 48—50, fiatal, friss fejésű 73—83 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhávávásár. Ökör legjobb minőségű 62, közép 40—42, gyenge 33, bika legjobb 50, közép 42—44, gyenge 30, tehén legjobb 48—51, kivételesen 62, közép 30—47, gyenge 32—33 fillér, kilogrammonként elősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 74—78, középminőségű 82, nehéz sertés 86, keresztelt 88—90 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Nehéz igás 225—600, könnyű igás 195—440, számar 30—40, alárendelt minőségű 40—190, vágóló 27—180 pengő darabonként.

Gyapju. A hazai piacon változatlan árak mellett továbbra is csak mérsékelt forgalom volt prompt szállítási kész áruban és elővételű ügyletekben egyaránt. A londoni aukció élelkebb érdeklődés és kedvezőbb hangulat mellett április hó 22-én zárult 5—7 százalékkal a nyitási árak felett.

Húsvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpesenye, gömbölyű felsál 120—200, fartó, hátszín, eson-tos oldalas, tarja, szegye 120—200, gulyásnak való hus 50—150 fillér kilogrammonként. — **Borjuhús.** Felszelelt comb 200—280, sütnivaló 120—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús.** Juhcomb 140—180, gerinc, lapocka 100—140, pörköltnek való 80—120, nárányhus hátulja 140—180, eleje 90—140 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús.** Friss karaj 160—240, friss comb, tarja, lapocka 140—170, friss oldalas 110—160, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 150—260, vidéki 180—240, olvasztani való szalonna 116—136, sózott kenyerszalonna 140—170, füstölt 150—180, zsíros tepertő 160—180, helybeli sertésszár 132—140 fillér kilogrammonként.

Baromfi. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyuk 200—400, csirke 180—300, fillér darabonként. **Leótt állatok:** Tyuk 150—200, csirke 200—280, hizott ruca 180—240, lud hizott 200—220, pulyka hizott 190—220, sovány 140—160, ludmáj 500—1000 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 6—7, főzőtojás 5—6 fillér darabonként.

Vad: A **nyílt piacokon:** Szarvascomb 200—250, gerinc 150—500, lapocka 140—180, egyéb 60—100, őzgerinc 400—500, comb 300, vaddisznógerinc 200—270, comb 200—250, egyéb része 50—160 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 300—450, csuka 180—360, ponty 120—240, kárász 120—160, compó 180—220 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 18—40 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A **nyílt piacokon:** Teljestej 32, lefőzött 12, tejszín 200—260, tejtől 120—200, centrifugált vaj tömbben 400—440, 10 dkg-os csomagolásban 440—500, főzővaj 340—400, szedett vidéki vaj 320—360, juhsajt 220—260, tehénturó 80—100, sovány tehénturó 40—70, juhturó 200—280, keverturó 140—200, hazai ementáli sajt 260—440, hazai trappista 160—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A **nyílt piacokon:** Lencse 32—80, borsó hántolt, feles 46—80, bab, fehér aprószemű 24—32, nagyszemű 44—120, szines 34—48, finom árpakása 70—100, durva 48—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A **nyílt piacokon:** Sárgarépa karotta 20—60, sárgarépa 14—24 fillér kilogrammonként, petrezselyem zöldjével csomója 10—16, zeller kilogramma 50—70, petrezselyem kilogrammonként 16—26, kalarábé, újdonság darabja 30—60, kevert zöldség 24—34, kalarábé őszifajta 20—40, karfiol 120—240, vöröshagyma makói 54—60, közönséges 44—56, fokhagyma zöldjével csomója 40—80, cékla 16—26, fejekáposzta hazai 34—40, savanyított káposzta 28—36, kelkáposzta 24—50, vöröskáposzta hazai 20—34, fejjalátta hazai darabja 10—30, torna hazai 60—80, őszi rózsaburgonya 18—22, nyári róza 22—26, Ella 14—18, közönséges 12—14, kifli 24—32, tömör csiperkegomba 300—450, szárított gomba 1800—2000 fillér kilogrammonként, fekete-retek 16—40, hónaposretek 10—50, cecetes ugorka 100—140, újdonság 500—600, savanyított zöldpaprika 100—140, újdonság darabja 60—70, zöldborsó újdonság 120—200, zöldbab 1000—1400, spárga újdonság 80—140, sóska 24—100, paraj 8—30 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A **nyílt piacokon:** Alma, nemes 110—220, közönséges 70—110, körte nemes 100—240, szilvaiz 120—160, gyümölcész 140—260, keménylécű dió 80—100, tisztított 240—320, héjazottogyoró 400—480, mandula 440—680 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. Paprika nemes 320—360, fél-édes gulyás 280—320, róza 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 140—160, kék mák 96—110, pergetett méz 128—160, házi szin-zappan 120—160, közönséges 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegeden: Édesnemes paprika 1.20—1.60, fédes paprika 80—90, rózsapaprika 55—65, másodrendű paprika 40—50, harmadrendű paprika 25—30, csöves fűzerpaprika fűzereként 1.50—2 pengő. **Kalocsán:** Édesnemes paprika 1.10—1.45, rózsapaprika 60—75, másodrendű paprika 30—40, harmadrendű paprika 15—25, fűzeres csöves paprika fűzereként 35—40 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac szilárdtsága az elmúlt héten is tovább tartott. Falusi árúért 90—1 pengőig, urasági tételekért 1.10—1.40 pengőig fizetnek Málligand-fokonként és hektoliterenként állomás. Jobb borokért magasabb árakat is adnak.

Szesz- és szeszitalok. Az **Országos Szeszértékesítő Rt.** április 26-iki végrehajtóbizottsági gyűlésén az összes szeszalkatgár változatlan jegyzését határozta el. A forgalom a nagyban üzletben e héten csendesebb volt és a detailforgalomban finomított szesz 3 hektoliter vételnél 276 pengő, 2 hektoliter vételnél 280 pengő, 1 hektoliter vételnél 287 pengő adó nélkül, forgalmi adó felszámításával. Vidéki állomásokra a jegyzés 2 pengővel alacsonyabb az szeszgyári állomás. **Gyümölcspálinka.** A forgalom a gyümölcspálinkapiacra e héten is gyér volt és törköly prima áru 2.80 pengőig kelt el. Távobbi fekvő állomásokról kisebb tételeket olcsóbb áron ajánlottak. Szilviumot, nyári árut 3.60—3.70 pengőig, kék árut 4.20—4.30 pengőig, seprőpálinkát 3.40—3.50 pengőig ajánlottak 10.000 literfokonként készpénzfizetés mellett.

Fapiac. Lombfában nincs üzlet, a behozatal korlátozására sem élénkült a forgalom. **Tüzijában** az üzletmenten gyenge. Csak idei termelésű búkkfa iránt mutatkozik kereslet, amelyet a vevők budapesti paritásában 250—265 pengőt kínálnak. Tölgy- és cserhasáb, kétéves, 250—265, egyéves 230—240, dorong 20 pengővel olcsóbb. Import búkkhasáb ára budapesti paritásában 320 pengő vagónként.

Építőanyagok. Portlandcement helyt gyár 5.60—5.80 pengő körül, helyt budapesti raktár 7.40 pengő, bauxitcement helyt gyár 9 pengő, helyt budapesti raktár 10.60 pengő, darabos égetett mész helyt gyár 3.40—3.80 pengő, helyt Budapest épület 4—4.40 pengő, kisméretű téglá budapesti kartel területen 38—41 pengő, Budapestről vidék részére 32—33 pengő, vidéken 28—36 pengő, nagyméretű körülbelül 30 százalékkal drágább, mézshomoktéglá budapesti kartel területre körülbelül 10—15 százalékkal olcsóbb, míg vidékre a nagyméretű körülbelül 38—40, hódfarku tetőeserép 52—56 pengő, hornyolt üvegserép 2.80 pengő, asbetszala 40×40 cm 28.50 pengő, 40×44 cm 32.50 pengő.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára 1932. évi május hó 2-án. Az első szám azt az összeget, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 20.95 (21.35), dollár 5.70 (5.73), hollandi forint 2.31 (2.32), német márka 1.35 (1.36), svájci frank 1.10 (1.11) pengő. **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Cseh korona 16.96 (17.06), francia frank 22.30 (22.50), oláh lei 3.45 (3.46), lengyel zloty 64 (64.50), olasz lira 29.27 (30), szerb dinár 9.87 (9.99) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYBÉ EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Árjegyzék 1000 képpel ingyen

37 éve a világot uraló eredeti angol

THE CHAMPION

kerékpárokat havi 20 pengős részletre.
Kerékpáralkatrészeket minden gyártmányu kerékpárhoz nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is.

Láng Jakab és Fia

kerékpár-nagykereskedés. Budapest, József-körút 41. szám.

— Alapítva 1869 —